

ODLUKA O SPROVOĐENJU PREPORUKA KOMISIJE

Datum usvajanja: 11. novembar 2014. god.

Predmet br. 2012-14

Zahiti

protiv

EULEX-a

Komisija za razmatranje ljudskih prava je na zasedanju 11. novembra 2014. godine sa sledećim članovima:

Gđa Magda MIERZEWSKA, predsedavajući član
Gdin Guénaél METTRAUX, član
Gđa Katja DOMINIK, član

Uz asistenciju

Gdin John J. RYAN, viši pravni službenik
Gđa Joanna MARSZALIK, pravni službenik
Gdin Florian RAZESBERGER, pravni službenik

Uzevši u razmatranje gore pomenutu žalbu, predstavljenu u skladu sa Zajedničkom Akcijom Saveta 2008/124/CFSP koja datira od 04. februara 2008. godine, EULEX-ovim Konceptom odgovornosti koji datira od 29. oktobra 2009. god. o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava i Pravidnika o radu Komisije prema poslednjim izmenama od 15. januara 2013. godine,

Nakon većanja, odlučila sledeće:

I. Odluka Komisije koja datira od 04. februara 2014. godine

1. Dana 04. februara 2014. godine, Komisija je donela odluku u vezi žalbe koju je podnela Valbone Zahiti protiv EULEX-a a povodom sporne situacije koju je ona imala sa jednim članom kadra EULEX-a što je rezultiralo povredom žalioca.

2. Komisija je našla da je EULEX prekršio pravo žalioaca na efikasan pravni lek, što je *između ostalog* zagarantovano članom 13. EKLJP-a, što joj omogućava da potraži nadoknadu za štetu koja joj je naneta od strane člana kadra EULEX-a.
3. Komisija je u svojoj odluci dala određen broj preporuka Šefu Misije (čitaj: ŠM) shodno pravilu 34. Pravilnika o radu Komisije, i to:
 - i. ŠM treba da prizna da su prava podnosioca žalbe prekršena od strane EULEX-a. Komisija poziva ŠM-a da obavesti podnosioca žalbe o svom položaju povodom tog pitanja;
 - ii. ŠM treba da razmotri ukidanje imuniteta bivšem članu kadra i da shodno tome obavesti lokalnog kosovskog tužioca o istom;
 - iii. Ukoliko je neophodno preko SEAS-a, ŠM treba da obavesti državne organe države pošiljaoca o nalazima Komisije;
 - iv. Uzevši u obzir argumente ŠM-a povodom dostupnosti šeme potraživanja trećih lica podnosiocu žalbe i da li ŠM smatra da bi ovaj slučaj imao uspeha u potraživanju preko navedene šeme, Komisija preporučuje da ŠM treba da pozove žalioaca da podnese žalbu pod navedenom šemom.
4. Konkretno ova odluka predstavlja praćenje odluke Komisije donete 04. februara 2014. godine i preporuka koje su date u istoj. Ovlašćenje Komisije da izvrši proveru ili da proprati sprovođenje svojih odluka i preporuka određeno je pravilom 45. *bis* u pravilniku o radu Komisije (vidi npr. odluke o sprovođenju preporuka W protiv EULEX-a, 2011-07, od 26. avgusta 2014; H&G protiv EULEX-a, 2012-19&20, od 27. maja 2014; A,B,C&D protiv EULEX-a, 2012-09, 2012-10, 2012-11 & 2012-12, od 05. februara 2014; W. protiv EULEX-a, 2011-07, od 25. novembra 2013; Djeljalj Kazagic protiv EULEX-a, 2010-01, od 23. novembra 2011. i Blerim Rudi protiv EULEX-a, 2010-07, od 23. novembra 2011.).

II. INFORMACIJE PRIMLJENE OD ŠEFA MISIJE EULEX-a POVODOM SPROVOĐENJA PREPORUKA KOJE JE KOMISIJA DALA

5. Dana 02. aprila 2014. godine, ŠM je obavestio Komisiju o određenom broju mera koje je preduzeo iz preporuka koje je ista dala.
6. Tačnije, ŠM je izjavio da je planirao da obavesti organe vlasti u državi pošiljaoca dotičnog člana kadra EULEX-a o nalazima Komisije.
7. Zatim je ŠM obavestio Komisiju da je kasno da se predmet žalioaca uputi na šemu Misije za vršenje nadoknade trećim licima. Međutim, ŠM je naveo da će Misija direktno kontaktirati žalioaca kako bi dalje obradili problem sa žaliocem a sve u cilju da se pokuša da se dođe do zajedničkog dogovora.

8. Dana 06. juna 2014. godine, ŠM je obavestio Komisiju o tačnim koracima koje je preduzeo za svaku od preporuka koje je Komisija dala. Što se tiče preporuke da ŠM treba da prizna da su prava podnosioca žalbe prekršena od strane EULEX-a i da obavesti žalioca o svom stavu povodom tog pitanja, ŠM je izvestio da su određene jedinice i komandir za civilne operacije uključeni u razgovore povodom mogućih posledica od nalaza Komisije. Što se toga tiče, konstatovano je da su šeme osiguranja proučene i da je urađeno uporedno istraživanje u odnosu na sisteme ostalih međunarodnih organizacija. Pored toga, urađen je informativni memorandum za Jedinicu za internu istragu kako bi ustanovili najbolju praksu u slučaju da postoji eksterna žrtva u incidentu koji će ubuduće ispitivati jedinica za internu istragu. Očigledno se vidi iz podnesaka ŠM-a povodom ovog pitanja da misija nije usvojila ovu preporuku od Komisije.
9. U vezi preporuke da se ukine imunitet članu kadra i da se o tome obavesti lokalni tužilac na Kosovu, ŠM je naveo da je prethodni šef misije u junu 2012. godine zatražio od lokalnog kosovskog tužioca da prvo kontaktira državne organe dotičnog člana kadra EULEX-a o mogućoj istrazi i postupcima u zemlji pošiljaocu i da naknadno obavesti misiju o statusu predmeta kako bi razmotrili opciju da li da dotičnom članu kadra ukinu imunitet. Pošto EULEX nikada nije primio nikakvu drugu informaciju ili je kontaktiran od strane kosovskog tužioca, ŠM je odlučio da ne ukine imunitet dotičnom članu kadra.
10. U vezi preporuke da se državni organi dotičnog člana kadra EULEX-a obaveste o odluci i nalazima Komisije, ŠM je naveo da je on 23. aprila 2014. godine podelio ovu informaciju sa dotičnim državnim organima.
11. Što se tiče preporuke da se žalilac pozove da podnese zahtev za šemu osiguranja za obaveze prema trećim licima, ŠM je naveo sledeće: incident se dogodio 2011. godine a vremenski rok za podnošenje zahteva za osiguranje je određen na dve godine; osiguranje je u vreme kada se incident dogodio bilo na ime prethodnog Šefa Misije a čini se da žalilac nije pretrpeo nikakvu materijalnu štetu za koju bi mogla da se izvrši naplata od osiguranja. Na osnovu toga ŠM nije bio u mogućnosti da sprovede preporuku Komisije.
12. Dana 30. septembra 2014. godine, ŠM je obavestio Komisiju da razgovori sa žaliocem, kako bi našli neko alternativno rešenje u njenom slučaju, nisu imali pozitivan ishod.

III. PROCENA OD STRANE KOMISIJE

13. Komisija navodi korake koje je ŠM preduzeo kako bi sproveo neke od preporuka koje je ista dala.

Priznanje povrede ljudskih prava

14. Kao i u prethodnim odlukama, Komisija konstatuje da ŠM nije formalno priznao povrede ljudskih prava žalioca i nije formalno obavestio žalioca o svom stavu povodom tog pitanja uprkos preporuke Komisije u tom smislu.

15. Komisija još jednom napominje (vidi *H&G protiv EULEX-a*, 2012-19&20, od 27. maja 2014. god. u par. 11-13) da je priznanje povreda ljudskih prava od strane organa koji su odgovorni za povredu istih dobro-ustanovljena praksa u predmetima, *između ostalih*, Evropskog suda za ljudska prava (prema tome vidi Pravilo 62. A u *Pravilnik Suda*). Slična praksa priznanja povrede ljudskih prava se redovno primenjuje u Savetodavnoj Komisiji za Ljudska Prava (SKLJP) pri UNMIK-u (vidi npr. u poslednjoj odluci SKLJP-a, *MITIĆ protiv UNMIK-a*, predmet br. 064/09 od 14. marta 2014. godine u par. 43.).
16. Imajući na umu činjenicu da Komisija ne može da preporuči da se žrtvi izvrši novčana nadoknada, ista je pozvala ŠM-a da iskoristi sve pravne lekove koji su mu dostupni. U nekim slučajevima, formalno priznanje povrede ljudskih prava može da pruži neku vrstu obeštećenja žrtvi. Uzevši u obzir ograničenja koja su nametnuta Komisiji a u vezi mogućnosti da preporuči finansijsku nadoknadu što je i navedeno u EULEX-ovom Konceptu odgovornosti koji datira od 29. oktobra 2009. godine o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava, formalno priznanje povrede prava od strane nadležnog organa postaje sve važnije kao oblik nadoknade.
17. Komisija konstatuje sa žaljenjem odluku ŠM-a da neće iskoristiti mogućnost da pruži jedan stepen nadoknade žaliocu tako što će priznati povredu prava koja je nad njom izvršena.

Ukidanje imuniteta bivšem radniku

18. Povodom preporuke da ŠM treba da uzme u obzir ukidanje imuniteta bivšem radniku i da shodno tome obavesti lokalnog kosovskog tužioca, ŠM je izjavio da je lokalni kosovski tužilac morao prvo da kontaktira državne organe dotičnog bivšeg radnika i da shodno tome obavesti misiju o statusu predmeta kako bi se uzelo u obzir ukidanje imuniteta dotičnom radniku. Pošto u EULEX-u nisu dobili nikakvu dalju informaciju povodom ovog predmeta ŠM nije smatrao neophodnim da se imunitet ukine.
19. ŠM nije pružio nikakvo uverljivo objašnjenje a ni pravnu osnovu za svoj stav da se ukidanje imuniteta prvo zatraži ili je zavisno od postojanja istrage nad tim predmetom od strane državnih organa dotičnog bivšeg radnika. Ovi argumenti nisu logični pošto bi bilo koja potencijalna istraga državnih organa dotičnog bivšeg radnika najverovatnije zahtevala ukidanje imuniteta bivšem radniku EULEX-a.
20. Ukidanje imuniteta, *pre svega*, od strane Misije može da pruži samo podsticaj lokalnim vlastima da odluče da otvore jednu takvu istragu. Nasuprot tome, predlog ŠM-a da bilo koja odluka o ukidanju imuniteta treba da sačeka formalni zahtev od državnih organa dotičnog bivšeg radnika nije logična i najverovatnije neće biti u prilog efikasnog ispravljanja štete nanete žaliocu. U jednom takvom scenariju, državni organi bivšeg radnika bi trebalo da pre svega zatraže od ŠM-a da ukine imunitet pre nego budu bili u mogućnosti da

otpočnu svoju istragu, koja bi isto mogla dalje da odloži a ŠM ne bi bio u boljoj poziciji od one u kojoj je danas da donese odluku da ukine taj imunitet.

21. Pored toga bi odluka da se ukine imunitet poslala jasnu i nepogrešivu poruku da Misija ne odobrava takvo ponašanje i neće dozvoliti da imuniteti unutar Misije doprinesu stvaranju ne preuzimanja odgovornosti za ozbiljne povrede prava.
22. Prema tome, Komisija sa žaljenjem konstatuje odluku ŠM-a da neće ukinuti imunitet bivšem radniku i pored toga, konstatuje, da ŠM nije uspeo da sprovede preporuku Komisije.

Obaveštavanje organa vlasti zemlje pošiljaoca

23. Komisija je zadovoljna činjenicom da je ŠM sproveo njihovu preporuku da obavesti državne organe zemlje pošiljaoca o nalazima iste.

Dostupnost osiguranja za potraživanja trećih lica

24. Komisija konstatuje podneske ŠM-a povodom nedostupnosti šeme osiguranja za potraživanja trećih lica povodom trenutnog predmeta.
25. Komisija prihvata da, u ovom trenutku, ŠM nije više u mogućnosti da pozove žalioca da podnese zahtev za šemu osiguranja obaveza prema trećim licima. Ipak, Komisija konstatuje da je shodno toku njihovih podnesaka, EULEX uputio na osiguranje za potraživanja trećih lica kao moguće sredstvo kojim bi žalilac mogla da potraži obeštećenje za štetu koja joj je naneta. Imajući u vidu to da ovaj pravni lek njoj nije bio dostupan, Komisija bi više volela da Misija nije ni ukazala na taj mehanizam pošto u stvari isti nije ni bio primenljiv na ovaj slučaj.
26. Na kraju, Komisija pohvaljuje napore ŠM-a da dalje sarađuje sa podnosiocem žalbe kako bi našli rešenje za štetu koja joj je naneta iako se ispostavlja da su ti naponi bezuspešni u ovom slučaju.

KOMISIJA JEDNOGLASNO

Izjavljuje da je ŠM sproveo samo neke od preporuka koje je Komisija dala a ostale nije uspeo da sprovede.

Što se tiče onih preporuka koje nisu sprovedene, Komisija *poziva* Šefa Misije da još jednom ponovo razmisli o svom stavu u pogledu mogućnosti da prizna povrede prava žalioaca od strane Misije i da razmisli o ukidanju imuniteta članu kadra EULEX-a.

Odlučuje da zaključi ispitivanje ovog predmeta.

U ime Komisije,

John J. RYAN
Viši pravni službenik

Magda MIERZEWSKA
Predsedavajući član